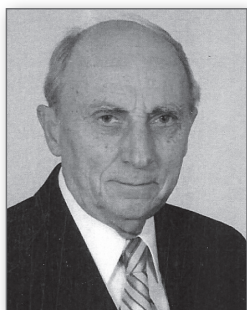

minősítő okleveleiről:

- 1990-ben megkapta a Pedagógus Szolgálati Emlékérmet,
- 2009-ben Gyémántdiplomát,
- 2014-ben Vasdiplomát,
- 2019-ben Rubindiplomát vehetett át.

Szépkort megélt tanító ember volt. Egyénisége ma is követendő példaként szolgálhat mindazok számára, akik a pedagógus hivatást választják. Talán én magam vagyok az egyik, aki példaképpül választottam unokatestvérem pedagógusi munkásságát. Én is 40 évig voltam ezen a gyönyörű pályán.

NAGY ANTALNÉ NYISZTOR Mária,
unokatestvére
Hajdúdorog

DR. BALOGH SÁNDOR (Hajdúböszörmény, 1940. május 23. – Debrecen, 2020. november 26.) tanár, megyei tanügyigazgatási vezető, közoktatási szakértő

Édesapja P. Balogh Sándor a debreceni Fazekas Mihály Gimnázium olasz–francia–latin szakos tanára, édesanyja, Bánhidi Kornélia háztartásbeli volt. 1944-ben megszületett öccse, László. 1945-ben édesapja tragikus balesetben elhunyt. A következő néhány évben a nagyszülők és az összetartó rokonság támogatta őket. A nehézségek ellenére örömteli gyermekkoruk volt a fiúknak. Édesanyjuk és a

rokonok féltő szeretete segítette testi-lelki fejlődésüket.

A család 1952-ben Debrecenbe költözött. Édesanyjuk emberpróbáló munkát vállalt: gépkocsivezető, majd oktató lett. Kitartása, okossága, bátorsága, emberszeretete példa volt gyermekeinek. Sándor általános iskolai tanulmányait Hajdúböszörményben kezdte, először a Bethlen utcai, majd a Bocskai téri iskolába járt. A 7. és 8. osztályt már Debrecenben, a Szent Anna utcai fiúiskolában végezte kitűnő eredménnyel. Középiskolai tanulmányait 1954-ben kezdte meg az Fazekas Mihály Állami Általános Gyakorló Gimnáziumban. Kiváló tanáregyéniségek gyakoroltak rá életre szóló hatást: Nagy László, Svetits Zoltán, Veres József stb. A pedagógiai mintája is innen ered. Pályaválasztását dr. Nagy János segítette leginkább. Az ő biztatására sikeresen szerepelt magyarbóli országos tanulmányi versenyen is.

A Fazekas Gimnázium szakmai és érzelmi szempontból is maradandó nyomot hagyott benne: hisz itt tanított édesapja, ide járt az öccse, az ő gyermekei és még az unokája is, illetve nevelőapja is itt végezte a középiskolát. A gimnáziumi osztálytársakkal való kapcsolata különleges volt. Az 1956-os forradalmat együtt élték meg. Ez a fajta élmény olyan más, nem hasonlítható kötődést alakított ki közöttük, mely csak kevés embernek adatik meg életében. A barátság, az összefogás, az együttérzés és az egymás iránti felelősségvállalás

Parlamenti látogatás munkatársakkal (2000.)

mély szépségét tapasztalták meg általa. Minden osztálytárrsal élete végéig ápolta a baráti kapcsolatokat.

Érettségi után a Kossuth Lajos Tudományegyetemen folytatta tanulmányait magyar–latin szakon. Nagy hírű egyetemi oktatók: Barta János, Papp István, Jakab László, Petrikás Árpád stb. meghatározó szerepet játszottak a tanári pályára való tudatos felkészülésében. Az európai szellemiség és a magyar kultúra képviselőiként tisztelte tanárait egész életében. A kis létszámú latin szakos hallgatói csoport törekvő, egymást ambicionáló társak baráti közössége

volt az egyetemi évek alatt. Emellett szoros barátság alakult ki több más szakos egyetemi társával is. Ez az 5 év is haláláig tartó mély emberi kapcsolatokkal ajándékozta meg Sándort. Lelkesen számolt be arról, ha a későbbi szakmai munkájában az ország különböző területein találkozott volt egyetemi társaival, akikkel a közös hallgatói gyökerek miatt is mindig hatékony munkakapcsolatban tudott együttműködni.

1963-ban a **szolnoki Versey Ferenc Gimnáziumba** került magyar–latin szakos tanárként, majd 1964-től 1966-ig a **püspökladányi Karacs Ferenc Gimnáziumban** dolgozott. Osztályfőnök volt, érettségire készített fel osztályokat, mindkét tárgyát tanította. A fiatal tanár igen népszerű volt. Felkészültsége, megbízhatósága, segítő szigora már a pálya kezdetén jellemző volt rá. Tanártársai és a diákok is nagyra értékelték. Itt ismerkedett meg feleségével, Kovács Magdolna tanárnővel. A kijárós tanári állás helyett 1966-ban családi okból sikeresen megpályázott Debrecenben egy nevelőtanári állást.

1966-tól élete Debrecenhez kötődött, bár szakmai munkája szinte az egész országra kiterjedt bizonyos időszakokban. Előbb a **108. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet** nevelőtanára, majd diákokthoz-vezetője volt.

1971-ben meghívták a **Hajdú-Bihar Megyei Tanács VB Művelődési Osztályára** gimnáziumi és kollégiumi tanulmányi felügyelőnek. 1972-től érettségi elnökként sok gimnáziumba eljutott az ország távoli pontjaira, így többek között Pannonhalmán és Kecskeméten is elnökölt mint miniszteri megbízott. Tapasztalataival segítette a gimnáziumi nevelés korszerűsítésére törekvő reformok sikeres fejlesztését.

1977-ben doktorált a KLTE-n neveléstudományból.

1977-től 1988-ig tagja volt a Művelődési Minisztérium Gimnáziumi Osztálya mellett működő gimnáziumi szakbizottságnak. 1979-ben Franciaországban járt egy minisztériumi delegáció tagjaként. A francia tanügyigazgatást tanulmányozta.

1977-től középiskolai csoportvezetőként dolgozott, 1991-től a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat irodavezető-helyettese, később a közoktatási és kulturális iroda irodavezetője, főosztályvezető-helyettes volt, vezető szakfőtanácsos címmel. Szoros, konstruktív szakmai kapcsolata volt a Művelődési és Közoktatási Minisztérium Tanügyigazgatási Főosztályával, elemzéseket, szakvéleményt, jogszabálytervezetek véleményezését kérték tőle.

Igen jellemző az irodavezetői kinevezésekor megfogalmazott üdvözlőlapon egyik mondata, amelynek írói részt vettek a célok megvalósításában is: *„Kis csapatoddal valósítsd meg terveidet, erősítsd a közigazgatás, a közoktatás ingoványos talaját, de mindig 'Légy hú önmagadhoz!'”* (Nyolc közvetlen munkatárs aláírásával)

1994-ben bekerült az országos vizsgáztatói névjegyzékbe, majd az országos szakértői névjegyzékbe. A pedagógia és a tanügyigazgatás területén országosan elismert szaktekinetly volt, akire mindenkor számíthattak az oktatási szervek és a pedagógusközösségek. Az iskolarendszer széles spektrumát tapasztalati alapon ismerte: tanított gimnáziumban, szakképző intézményben, óraadó volt a dolgozók esti iskolájában is. A 2000-es években előadója volt a Debreceni Egyetemen a pedagógus szakvizsgaprogramnak, tanügyi igazgatási ismerteket oktatott.

2002-ben kérte nyugdíjazását, de az önkormányzat továbbra is megbízta a törvényességi ellenőrzésekkel, az OKÉV tanügyi igazgatási szakértőjeként szakmai ellenőrzéseket végzett az ország sok megyéjében fenntartói hovatartozástól függetlenül. Bekapcsolódott a Suliszerviz Oktatási és Szakértői Iroda munkájába.

A Hajdú-Bihari Almanachban olvashattuk pályájáról a következő sorokat 2003-ban: *„A feladatok megoldása állandóan magas fokú munkát, időnként az elvégzettek higgadt összegzését és publikálását igényelte. Balogh Sándor büszke rá, hogy a meglévő nehézségek ellenére is sok évszázados hagyományait, értékeit megőrző, de korszerű, sokszínű és versenyképes iskolahálózat működik Hajdú-Bihar megyében, s abban is biztos, hogy azok a gyerekek, akik ide bekerülnek, jó kezekbe, jó intézményekbe jutnak. A közigazgatásban eltöltött 31 évet erre tette fel, s hogy nem hiába, arról a Maróthi György-díja és a nyugdíjazásakor kapott Magyar Köztársaság Arany Érdemkeresztje is árulkodik.”* (Hajdú-Bihari Almanach, 2003)

Kollegialitásról, emberismeretről, szakmai kapcsolatokról így vallanak munkatársai, kollégái: *„Negyedszázadnyi a megyei közigazgatásban való együttműködésünk Balogh Sándorral. Széles körű rálátása volt a megye középiskolai hálózatára, így sikeresen koordinálta az intézmények szakmai működését. Fontos szerepe volt az önkormányzatok, az intézmények, a közoktatásban, szakképzésben érdekelt szervezetek hatékony együttműködésének alakításában. Emberi magatartása, tárgyalóképessége, helyismerete minden helyzetben elősegítette a szakmaicélok érvényesítését. Racionális gondolkodás, rugalmas munkakapcsolat jellemezte. Bizott munkatársaiiban, érezte, hogy számít szakmai együttműködésükre. Tartalmas munkakapcsolatot alakított ki a központi szervek illetékeseivel, konstruktív együttműködést az iskolafenntartó egyházakkal, egyetemekkel. Mindig segítőkész, előre vivő javaslatokat fogalmazott meg, vitás kérdésekben is a megoldáskeresés jellemezte. A változó összetételű munkatársi gárdával jó munkahelyi légkört tudott teremteni. A művelődésügyi munkatársakkal rendszeres kapcsolatot tartott nyugdíjba vonulása után is. Egyik szervezője volt az évenként megrendezett baráti összejöveteleknek.”* (Kálmán Antalné ny. vezető-szakfőtanácsos)

„Az önkormányzatok megalakulása után módosultak az önkormányzatok oktatásirányítási és közoktatási feladatai. Balogh Sándornak – magas színvonalú, széles körű elméleti felkészültséggel és nagy gyakorlati tapasztalattal rendelkező tanügyigazgatási vezetőként – meghatározó szerepe volt abban, hogy a H-B Megyei Önkormányzat igen sikeresen megfelelt új feladatainak és a megyei szintű közoktatási feladatellátás koordinálásában és fejlesztésében kiemelkedően teljesített. Új feladat volt többek között a megyei közoktatási fejlesztési terv elkészítése és a megyei közoktatási hálózat annak

megfelelő középtávú fejlesztésének segítése, mely a megyei és a települési önkormányzatok folyamatos együttműködésével történt. Egyes közoktatási intézmények egyházi fenntartásba való visszaadásának, illetve átadásának folyamatát nagy szakértelemmel támogatta. Fontos feladatnak tartotta az önkormányzatok, illetve más intézményfenntartók segítségét, ezért rendszeresen szervezett számukra és intézményeik számára előadásokat, fórumokat, a hozzá forduló önkormányzati vezetők, intézményfenntartók, intézményvezetők mindig számíthattak szakszerű és fejlesztő tanácsaira. Az intézmények megváltozott ellenőrzési formáinak megismertetésében tevékenyen részt vett, módszertani anyagokat is készített. Tevékenységét az országos irányító szervek is elismerték, tanácsaira, szakvéleményére szívesen támaszkodtak más önkormányzatok is.” (Kathó Klára ny. megyei főtanácsos)

Nyugdíjba vonulása alkalmából az ország számos pontjáról megkeresték köszönő és méltató sorokkal. Ezekből emelünk ki néhányat:

- *„Ahányszor találkoztunk, mindig oda kellett figyelni arra, amit mondasz, mert a szakma szeretete és a sok éves tapasztalat bölcsé tett. A szavaid között bujkáló humorod sokszor elgondolkodtatott. Köszönöm a kollegialitásodat, s azt, hogy együtt dolgozhattunk.” (R. B. Zs. Eger)*

- *„Több évtizedes hivatali irányító munkája a megye oktatásügyének fejlesztése terén jelentős eredményekkel járt. A megye településeinek oktatás terén végrehajtott stratégiai fejlesztése nem választható el Irodavezető Úr személyétől.” (F. M. Biharkeresztes)*

- *„Főosztályom, munkatársaim és a magam nevében köszönöm azt a több évtizedes – mindig szakszerű és mindig készséges – együttműködést, amely magas színvonalú szakmai anyagok készítésében, pontos, lényegre törő észrevételek, vélemények megfogalmazásában nyilvánult meg.” (Dr. Sz. J. Budapest)*

- *„Köszönjük biztató szavait, szakmai támogatását, meggyőződésünk, hogy pedagógiai optimizmusa sokat segített intézményünknek és a megye valamennyi iskolájának a talpon maradáshoz és a pedagógusok hivatástudatának megőrzéséhez.” (Dr. Cs. F-né Debrecen-Pallag)*

- *„Az Ön szaktudására, humánumára nagyon nagy szükség lenne még hosszú ideig ebben a megyében. Csak hálás szívvel tudok Önre gondolni, nagylelkű segítségére, pontos szakmai tanácsaira, igényes munkájára, emberségére. Nagyon sokat segített nekem pályámon, s tudom, ezt nemcsak én mondhatom el a megyében, hanem sokan mások is.” (Gy. E. Hajdúböszörmény)*

- *„Meggköszönöm a Berettyóújfalu városában működő oktatási és közművelődési intézmények munkájához nyújtott sok értékes szakmai iránymutatását, támogatását. Köszönöm, hogy mindig figyelmet fordított Bihar szellemi életének fejlesztésére, mely a térségben folyó gazdasági tevékenység alapja. A közös erőfeszítések során létrejött eredmények örök emlékkévé teszik együttműködésünket.” (Sz. F. Berettyóújfalu)*

- *„Kevés embernek adatik meg úgy nyugdíjba vonulni, hogy annyi maradandó értéket tud felmutatni, mint a Te esetedben elmondható.” (T. J. Pest Megye Önk. Hivatal)*

- *„Meggyőződésem, hogy megyénk közoktatásának, középfokú szakképzésének országos rangú elismertségében meghatározó szerepet játszott Irodavezető Úr magas szintű, szakmailag rendkívül körültekintő és megalapozott vezetői munkája.” (Dr. Cs. N. G.)*

Szakmai sikerei mellett a családja is büszkeséggel töltötte el. Az 1966-ban kötött házasság végig a szereteten, kölcsönös megértésen és megbecsülésen alapult. Harmónia, elfogadás, megértés jellemezte őket az élet minden területén. Felesége, Magdolna magyar-orosz szakos tanárként dolgozott, így mind a ketten a pedagógushivatás elkötelezettjei voltak, mindketten sikeresek a saját szakterületükön. Örömmel töltötte el őket, amikor az

ő példaértékű munkásságuknak és nevelésüknek köszönhetően Edit lányuk is a debreceni egyetemen szerzett diplomát, magyar-történelem szakos középiskolai tanárként, emellett közoktatási szakértő és tankönyvíró is. Unokájuk, Balázs megszületése új szemléletet hozott a családba, a nagyszülői szeretetet tapasztalták meg általa. Féltő gonddal egyengették az útját. Balázs jelenleg a Budapesti Corvinus Egyetem közgazdász szakos hallgatója.

Családja számára szeretnivaló, életüket bearanyozó ember volt. Megmutatta nekik, hogy milyen az igazi család, milyen a családi összetartozás fensége, a szeretetteljes hétköznapokon túl milyen a családi ünnepek hagyománya, amelyben minden generáció legőszintébb érzéseivel vehet részt. Megtanulták tőle, hogy a családban mindenki egyaránt fontos, hogy a család a nehéz pillanatokban mindig támogatást, védelmet jelent, hogy a legnagyobb szakmai munka mellett mennyire fontos a családdal együtt töltött idő, hogy sokféle szempontból vizsgálják meg a dolgokat, gondoljanak bele a diákok és más emberek helyzetébe, hogy a konfliktusokat meg lehet előzni a hatékony előkészítéssel, hogy az emberi kapcsolatok, az emberekkel való folyamatos törődés visz előre.

Minden gyermekén és felnőttön segíteni akart a munkájával is. Szerető figyelemmel kísérte a nagycsalád ifjabb nemzedékeinek tanulmányait, boldogulását.

Szabad idejében több évtizeden át örömmel és türelemmel művelte szép gyümölcsöskertjét, a szellemi és fizikai regenerálódás jegyében. Ez a kert volt a színtere a szűkebb és tágabb család hangulatos összejöveteleinek is, apraja-nagyja itt mindig szíves fogadtatásra talált.

Optimizmusa, szellemi frissessége, érdeklődése a világ dolgai iránt mindvégig megmaradt. Bár egészsége gyengült, a kertészkedéssel is felhagyott, de rendszeresen sétált, olvasott, tévézett, telefonon napi kapcsolatot tartott szeretteivel, barátaival a mindennapokban. Az öregedést, a betegséget odafigyeléssel, bölcs humorral elfogadta. Családja szeretete, felesége gondoskodása, a lánya és az unokája sikerei elégedetté tették. Rövid, néhány napi szenvedés után hunyt el. Emlékét örökre megőrizzük.

Publikációs pedagógiai és tanügyigazgatási tárgykörben jelentek meg az évtizedek során napilapokban, folyóiratokban, szakmai kiadványokban.

Források:

- Életrajzi adatok, családi emlékek
- Munkahelyi dokumentumok
- Hajdú-Bihari Almanach
- Munkatársak, egykori diáktársak és egyetemi társak, barátok visszaemlékezései

Felesége, DR. BALOGH SÁNDORNÉ

Debrecen

Lánya, BALOGH EDIT

Budapest

